

4వ అధ్యాయం

۴- بَابُ الصَّدَقِ సత్యం

అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు : “విశ్వసించిన ప్రజలారా! అల్లాహ్ కు భయపడండి, సత్యవంతుల్లో చేరిపోండి.” (అత్ తౌబా : 119)

మరేచోట అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు : “సత్యం పలికే పురుషులు మరియు సత్యం పలికే స్త్రీలు.....” (అల్ అహ్ జాబ్ : 35)

ఇంకొకచోట అల్లాహ్ ఇలా అంటున్నాడు : “వారు తాము అల్లాహ్ కు చేసిన ప్రమాణాన్ని నెరవేర్చటంలో తమ నిజాయితీని నిరూపించుకుని ఉంటే, అది వారికే శ్రేయస్కరమైనదిగా ఉండేది.” (ముహమ్మద్ : 21)

54. హాజ్రత్ ఇబ్నె మస్ ఊద్ (రజి కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (స) ఇలా ప్రబోధించారు : “నిస్సందేహంగా సత్యం సత్కార్యం వైపుకు నడిపిస్తుంది. సత్కార్యం స్వర్గం వైపుకు మార్గం సుగమం చేస్తుంది. ఎవడైనా (నిత్యం) సత్యం పలుకుతూ ఉంటే, చివరికి అతడు సత్యసంధుడని అల్లాహ్ వద్ద వ్రాసుకోబడతాడు. నిస్సందేహంగా అసత్యం అవిధేయత (పాపకార్యాలు) వైపుకు గొనిపోతుంది. అవిధేయత నరకానికి చేర్చుతుంది. ఎవడైనా

قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴾ [التوبة : 119]، وقال تعالى : ﴿ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ ﴾ [الأحزاب : 35]، وقال تعالى : ﴿ قَلَوْا صَدَقُوا اللَّهُ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴾ [محمد : 21] .
وَأَمَّا الأحاديثُ :

۵۴ - فالأولُ عن ابن مسعود رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال : « إنَّ الصَّدقَ يَهْدِي إلى البرِّ وإنَّ البرَّ يَهْدِي إلى الجنَّةِ ، وإنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ حتَّى يُمكَّتَبَ عندَ اللهِ صِدِّيقاً ، وإنَّ الكَذِبَ يَهْدِي إلى الفُجُورِ ، وإنَّ الفُجُورَ يَهْدِي إلى النَّارِ ، وإنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ حتَّى يُمكَّتَبَ عندَ اللهِ كَذَاباً متفق عليه .

(నిత్యం) అసత్యమే పలుకుతూ ఉంటే, అతను అల్లాహ్ వద్ద అసత్యవాదిగా వ్రాసుకోబడతాడు.” (బుఖారీ - ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీలోని సంస్కార ప్రకరణం, సహీహ్ ముస్లిం లోని సత్కార్యాల ప్రకరణం).

ముఖ్యాంశాలు

హదీసులో వాడబడిన ‘సిద్దీఖ్’ (నిత్యం సత్యం పలికేవాడు), ‘కజ్బాబ్’ (నిత్యం అసత్యం పలికేవాడు) రెండు కూడా అతిశయోక్తి పదాలే. ఎల్లప్పుడూ నిజం చెప్పటమే అలవాటుగా చేసుకున్న వ్యక్తిని సిద్దీఖ్ గానూ, నిత్యం అబద్ధం చెప్పే వైఖరిని అవలంబించిన అబద్ధుల రాయుడిని ‘కజ్బాబ్’ గానూ వ్యవహరిస్తారు. మనిషి ఇహలోకంలో తాను చేసుకున్న కర్మలవల్ల మంచివాడిగానో లేక చెడ్డవాడిగానో పేరుమోసినట్లే పరలోకంలో అల్లాహ్ వద్ద కూడా అతనికి అదే ముద్రపడుతుంది. అక్కడ సత్యశీలుడు (సిద్దీఖ్) గా వ్రాసుకోబడతాడంటే దానర్థం పరలోకంలో అతని సత్యాలకు ప్రతిఫలంగా పుణ్యం లభిస్తుందని. అక్కడ అబద్ధులరాయుడు (కజ్బాబ్) గా వ్రాసుకోబడతాడంటే, అబద్ధమాడినందుకు అతను పరలోకంలో శిక్షార్హుడిగా ఖరారు చేయబడతాడని భావం. ఈ సత్యం ఇహపరాల మేళను పొందటానికి ఉపయోగపడే సాధనమని, అందువల్ల నిత్యం సత్యమే పలుకుతూ ఉండాలని ఈ హదీసులో పురికొల్పడం జరిగింది. అదేవిధంగా అసత్యం అనర్థాలకు దారితీస్తుందని, కనుక ఎల్లప్పుడూ అసత్యానికి దూరంగా ఉండాలని కూడా తాకీదు చేయబడింది.

55. హజ్రత్ అబూ ముహమ్మద్ హసన్ బిన్ అలీ బిన్ అబూతాలిబ్ (రజి) కథనం: నాకు దైవప్రవక్త (సల్లం) పలికిన ఈ వాక్యాలు గుర్తున్నాయి : “నిన్ను సంశయంలో పడవేసే ఏ పవైనాసరే - దాన్ని వదిలెయ్యి. నిన్ను సందిగ్ధానికి లోనుచెయ్యని పనిని మాత్రమే నెర వేర్చు. నిస్సందేహంగా నిజం చెప్పటం మనసుకు నెమ్మడినిస్తుంది. అబద్ధం మనసులో అలజడిని రేపుతుంది.” (ఈ హదీసును తిర్మిజీ ఉల్లేఖించి దృఢ మైనదిగా పేర్కొన్నారు.)

۵۵ - الثَّانِي : عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ : حَفِظْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ : «دَعْ مَا يَرِيْبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيْبُكَ؛ فَإِنَّ الصَّدَقَ طَمَآنِيْنَةً، وَالْكَذِبَ رِيْبَةٌ» رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ : حَدِيثٌ صَحِيْحٌ. قَوْلُهُ : «رِيْبُكَ» هُوَ يَفْتَحُ الْبَاءَ وَضَمُّهَا؛ وَمَعْنَاهُ : انْتَرِكَ مَا تَشْكُ فِي حِلِّهِ، وَاعْدِلْ إِلَى مَا لَا تَشْكُ فِيهِ.

హదీసులో వాడబడిన పదం 'యరీబుక', 'య' అకార సమేతంగా మరియు ఉకారంతో కూడా చదువవచ్చు. ఒక విషయం ధర్మసమ్మతమా కాదా అన్న సందేహం ఏర్పడితే దానిని వదలిపెట్టు, నీ మనసులో ఎలాంటి సందేహం కలగని విషయాన్ని మాత్రమే ఆచరించు అని దీని భావం.

ముఖ్యాంశాలు

దేవుడు నిషేధించిన పనులకు పాల్పడకుండా ఉండేందుకుగాను ధర్మసమ్మతమా కాదా అన్న సంశయాత్మక విషయాలను కూడా వదలిపెట్టడమే మేలని ఈ హదీసు ద్వారా బోధపడుతోంది. సందేహస్పద విషయాల నుండి బయటపడినవాడు తన ధర్మాన్ని, మానాన్ని కాపాడుకున్నాడని వేరొక హదీసు ద్వారా వెల్లడైతోంది.

56. హజ్రత్ అబూ సుఫ్యాన్ సఖ్ర్ బిన్ హార్బ్ (రజి) తాను (రోమ్ చక్రవర్తి) హెరిక్లస్ తో జరిపిన సుదీర్ఘ సంభాషణ గురించి ఈ విధంగా తెలియజేశారు :
 "అతను (అంటే దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ మీకు ఏమని ఆదేశిస్తున్నాడు?" అని హెరిక్లస్ నన్ను అడిగాడు. అందుకు నేను ఇలా జవాబు చెప్పాను: "అతను ఒక్క అల్లాహ్ ను మాత్రమే ఆరాధించాలనీ, ఆయనకు సహవర్తులుగా ఎవరినీ నిలబెట్టకూడదనీ, మీ తాతముత్తాతల మాటల్ని వదలిపెట్టమని ఆదేశిస్తున్నాడు. ఇంకా నమాజు చేయమని, సత్యం పలకమనీ, సచ్చీలతను కల్గి ఉండమని, బంధుత్వ హక్కులను నెరవేర్చమని కూడా ఆదేశిస్తున్నాడు.

۵۶ - الثَّالِثُ: عَنْ أَبِي سُفْيَانَ صَخْرِ بْنِ حَرْبٍ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، فِي حَدِيثِهِ الطَّوِيلِ فِي قِصَّةِ هِرَقْلَ، قَالَ هِرَقْلُ: فَمَاذَا يَا مُرُّكُمْ؟ - يَعْنِي النَّبِيَّ ﷺ - قَالَ أَبُو سُفْيَانَ: قُلْتُ: يَقُولُ: «اعْبُدُوا اللَّهَ وَحْدَهُ لَا تَشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا، وَاتْرَكُوا مَا يَقُولُ آبَاؤُكُمْ، وَيَأْمُرُنَا بِالصَّلَاةِ، وَالصَّدَقِ، وَالْعَفَافِ، وَالصَّلَاةِ. متفقٌ عليه.

(బుఖారీ - ముసీం)

(సహీహ్ బుఖారీలోని 'దైవవాణి అవతరణ ఆరంభ' ప్రకరణం, సహీహ్ ముస్లిం లోని జిహాద్ ప్రకరణం).

ముఖ్యాంశాలు

శత్రువులు సయితం దైవప్రవక్త (సల్లం) గారి బోధనల్లోని సత్యాన్ని ఒప్పుకునేవారన్న దానికి ఈ హదీసు ప్రబల తార్కాణం. ఎందుకంటే హదీసులోని అబూ సుఫ్యాన్ (రజి) మాటలు ఆయన ఇస్లాం స్వీకరించక మునుపు హెరిక్లస్ చక్రవర్తి దర్బారులో చెప్పినవి. దైవప్రవక్తకు బద్దశత్రువుగా ఉన్నప్పుడు కూడా ఆయన దైవప్రవక్త (స) సత్యసంధతను కొనియాడటం గమనార్హం. సహీహ్ బుఖారీలో ఈ హదీసు పూర్తి వివరాలతో ఉల్లేఖించబడింది.

57. హజ్రత్ అబూ సాబిత్ సహ్లా బిన్ హునైఫ్ కథనం : (ఈయన మారుపేరు విషయంలో కొంత అభిప్రాయ భేదముంది. కొంతమంది దృష్టిలో ఈయన పేరు అబూ సాబిత్ కాగా, మరికొంత మంది దృష్టిలో అబూ సయ్యాద్. ఇంకొంతమంది అబుల్ వలీద్ అంటున్నారు. ఏదిఏమైనా ఈయన మాత్రం బద్ యుద్ధంలో పాల్గొన్న సహాబీ.) దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు : “నిజ హృదయంతో తాను అమరగతినొందాలని అల్లాహ్ ను వేడుకున్నవాడిని, అతను తన పడకపై మరణించినప్పటికీ అల్లాహ్ అతణ్ణి అమరగతుల స్థానాలకు చేరుస్తాడు.” (ముస్లిం)

(ముస్లిం లోని నాయకత్వ ప్రకరణంలో ఈ హదీసు పేర్కొనబడింది.)

ముఖ్యాంశాలు

ఈ హదీసులో చిత్తశుద్ధి యొక్క శ్రేష్ఠత, ప్రాధాన్యతలు వివరించబడ్డాయి. చిత్తశుద్ధితో దైవమార్గంలో పోరాడి అమరగతినొందాలని సంకల్పించుకున్న వ్యక్తి ప్రపంచంలో ఆ భాగ్యానికి నోచుకోలేక పోయినప్పటికీ పరలోకంలో మాత్రం అల్లాహ్ అతనికి అమరవీరులకు ప్రసాదించబడే

۵۷ - الرَّابِعُ : عَنْ أَبِي نَابِتٍ، وَقِيلَ : أَبِي سَعِيدٍ، وَقِيلَ : أَبِي الْوَلِيدِ، سَهْلِ بْنِ حُنَيْفٍ، وَهُوَ بَدْرِيٌّ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ : «مَنْ سَأَلَ اللَّهَ تَعَالَى، الشَّهَادَةَ بِصِدْقِ بَلَّغَهُ اللَّهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ، وَإِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ» رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ఉన్నత స్థానాలే ప్రసాదిస్తాడు. అయితే కొన్ని సందర్భాల్లో ఈ సంకల్పశుద్ధి లోపించిన కారణంగానే యుద్ధరంగంలో హతులయ్యే వారిని కూడా నరకంలో పడవేయటం జరుగుతుందన్న విషయం గమనార్హం.

58. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా తెలియజేశారు : “ప్రవక్తలలో (వారం దరిపై దేవుని శాంతి కల్పగాక) ఒకాయన దైవమార్గంలో యుద్ధానికి బయలు దేరుతూ తన జాతివారితో ఇలా అన్నారు: “మీలో (కొత్తగా) పెళ్ళిచేసుకొని - మొదటిసారి భార్యతో గడపాలను కుంటున్న వ్యక్తి, ఇల్లు కట్టుకొని ఇంకా కప్పవేసుకోని వ్యక్తి, సూడి మేకలు, ఒంటెలు కొని అవి త్వరలోనే ఈనుతాయని ఎదురుచూస్తున్న వ్యక్తి నాతోపాటు యుద్ధానికి రానవసరం లేదు.”

ఆ తరువాత ఆ ప్రవక్త దైవమార్గంలో యుద్ధం చేయటానికి ప్రయాణమయ్యారు. వారు అన్ వేళకు లేక అంత కన్నా కాస్త ముందే (యుద్ధం చేయవలసిన) ఊరికి చేరుకున్నారు. అప్పుడాయన సూర్యుడ్ని సంబోధిస్తూ “నువ్వు కూడా దైవాజ్ఞల్ని పాలించేవాడివే. నేనూ దైవాజ్ఞల్ని పాలించేవాడినే” అంటూ ఓ దేవా! మా కోసం ఈ సూర్యుడ్ని (అస్తమించకుండా) ఆపి ఉంచు” అని దైవాన్ని ప్రార్థించారు. (వారికోసం) సూర్యుడు నిలిపి ఉంచబడ్డాడు. అల్లాహ్ వారికి ఆ ఊరిపై విజయం సాధించి పెట్టేదాకా సూర్యుడు అస్తమించలేదు.

٥٨ - الخَامِسُ: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «عَزَا نَبِيِّ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ صَلَوَاتُ اللهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمْ فَقَالَ لِقَوْمِهِ: لَا يَتَّبِعُنِي رَجُلٌ مَلَكَ بُضْعَ امْرَأَةٍ، وَهُوَ يُرِيدُ أَنْ يَنْبِيَّ بِهَا وَلَمَّا بَيْنَ بَهَا، وَلَا أَحَدٌ بَنَى يُبُوتًا لَمْ يَرْفَعْ سُقُوفَهَا، وَلَا أَحَدٌ اشْتَرَى غَنَمًا أَوْ خَلِيفَاتٍ وَهُوَ يَنْتَظِرُ أَوْلَادَهَا. فَغَزَا فَدَنَا مِنَ الْقَرِيَةِ صَلَاةَ الْعَصْرِ أَوْ قَرِيبًا مِنْ ذَلِكَ، فَقَالَ لِلشَّمْسِ: إِنَّكَ مَأْمُورَةٌ وَأَنَا مَأْمُورٌ، اللَّهُمَّ احْبِسْنَاهَا عَلَيْنَا، فَحَبَسَتْ حَتَّى فَتَحَ اللهُ عَلَيْهِ، فَجَمَعَ الْعَنَائِمَ، فَجَاءَتْ - يَعْنِي النَّارَ - لِتَأْكُلَهَا فَلَمْ تَطْعَمَهَا، فَقَالَ: إِنَّ فِيكُمْ غُلُولًا، فَلْيَبِيعْنِي مِنْ كُلِّ قَبِيلَةٍ رَجُلًا، فَلَزِقَتْ يَدُ رَجُلٍ بِيَدِهِ فَقَالَ: فِيكُمْ الْغُلُولُ، فَلْيَبِيعْنِي قَبِيلَتِكَ، فَلَزِقَتْ يَدُ رَجُلَيْنِ أَوْ ثَلَاثَةٍ بِيَدِهِ فَقَالَ: فِيكُمْ الْغُلُولُ. فَجَاؤُوا بِرَأْسٍ مِثْلِ رَأْسِ بَقْرَةٍ مِنَ الذَّهَبِ،

యుద్ధానంతరం ఆయన యుద్ధప్రాప్తిని ఒకచోట పొగుచేశారు. దాన్ని తినేయడానికి (ఆకాశం నుండి) అగ్ని వచ్చి తినకుండానే వెళ్ళిపోయింది. అది చూసి ఆ దైవప్రవక్త (తన సైన్యంలోని వారితో) “మీలో ఎవరో (యుద్ధప్రాప్తిని అప్పగించే విషయంలో) ద్రోహానికి పాల్పడ్డారు. కాబట్టి మీలోని ప్రతి తెగనుండి ఒక్కొక్క వ్యక్తి వచ్చి నా సమక్షంలో ప్రమాణించేసి చెప్పండి” అని అన్నారు. సైనికులు ప్రవక్త చేతిలో చెయ్యివేసి ప్రమాణం చేస్తుండగా ఒక వ్యక్తి చెయ్యి ప్రవక్త చేతికి అతుక్కుపోయింది. ప్రవక్త ఆ వ్యక్తితో “నీ తెగ వాళ్ళలోనే ఎవరో ఈ ద్రోహానికి పాల్పడి ఉండాలి. కాబట్టి నీ తెగవారంతా నా చేతిమీద ప్రమాణం చేయాలి” అని అన్నారు. ఆ తెగవారు ప్రమాణం చేస్తున్నప్పుడు ఇద్దరు లేక ముగ్గురు వ్యక్తుల చేతులు ప్రవక్త చేతులకు అతుక్కుపోయాయి. వారినుద్దేశించి ఆ దైవప్రవక్త “ఈ ద్రోహానికి పాల్పడింది మీరే” అని అన్నారు. అప్పుడు ఆ ముగ్గురు (తాము దాచిన) బంగారంతో తయారుచేసిన ఆవు తల లాంటి సొత్తును (యుద్ధ ప్రాప్తిలో కలిపి) పెట్టేశారు. అంతలోనే అగ్ని (మళ్ళీ) వచ్చి ఆ విజయప్రాప్తినంతా తినేసింది.” (అంటే దైవమార్గంలో చేయబడిన పోరాటం దైవసమక్షంలో ఆమోదించబడిందన్న విషయానికి అది తార్కాణం అన్నమాట!)

فَوَضَعَهَا فَجَاءَتِ النَّارُ فَأَكَلَتْهَا، فَلَمْ تَحِلْ
الْغَنَائِمُ لِأَحَدٍ قَبْلَنَا، ثُمَّ أَحَلَّ اللَّهُ لَنَا الْغَنَائِمَ
لَمَّا رَأَى ضَعْفَنَا وَعَجَزَنَا فَأَحَلَّهَا لَنَا مَتَقُّ
عليه.

«الْخَلِيفَاتُ» بفتح الخاءِ المعجمة
وكسر اللامِ: جَمْعُ خَلِيفَةٍ، وَهِيَ النَّاقَةُ
الْحَامِلُ.

దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇంకా ఇలా తెలియ
 చేశారు : మనకు పూర్వం ఎవరికీ ఈ
 యుద్ధప్రాప్తి ధర్మసమ్మతంగా ఉండేది
 గాదు. అల్లాహ్ గత్యంతరం లేని మన
 స్థాని, బలహీనతల్ని చూసి దాన్ని మన
 కోసం ధర్మసమ్మతం చేశాడు.

(బుఖారీ - ముస్లిం)

ఖలిఫాత్ 'ఖ'పై అకారం, 'ల'పై
 ఇకారం. ఇది 'ఖలిఫతున్'కు బహు
 సచనం. అంటే 'సూడిది' అని అర్థం.

(సహీహ్ బుఖారీలోని జిహాద్ ప్రకరణం. సహీహ్ ముస్లింలోని జిహాద్ ప్రకరణం).

ముఖ్యాంశాలు

1. ఇమామ్ సుయూతీ (రహ్మాలై) అఖిప్రాయం ప్రకారం పై హదీసులో పేర్కొనబడిన ప్రవక్త హజ్రత్ యోషా బిన్ నూన్ (అలైహి). యోధులు పూర్తి ఏకాగ్రతతో, స్థిరచిత్తంతో దైవమార్గంలో పోరాటం చేయాలంటే వారి ప్రాపంచిక అవసరాలను తీర్చడం కూడా చాలా అవసరమని ఈయన వ్యవహార శైలినిబట్టి తెలుస్తోంది.
2. యుద్ధప్రాప్తి ధర్మసమ్మతం చేయబడటం, ముహమ్మద్ (సల్లం)గారి ఉమ్మత్ (సమాజ) ప్రత్యేకతను చాటుతోంది. ఇంతకు మునుపు విజయ ధనాన్ని ఆకాశం నుండి అగ్ని వచ్చి దహించివేసేది. అలా అగ్ని వచ్చి విజయప్రాప్తిని దహించిందంటే దైవమార్గంలో వారు చేసిన పోరాటం సఫలీకృతమైనట్లు లెక్క.
3. ఈ హదీసులో విజయం చేకూరే వరకూ సూర్యుడు అస్తమించకుండా అగిపోయాడని చెప్పబడింది. ఇది ఆ దైవప్రవక్త మహిమ. దేవుడు తన ప్రవక్తల ద్వారా అప్పుడప్పుడూ వారి దైవదౌత్యానికి నిదర్శనంగా ఇటువంటి అద్భుతాలను సృష్టిస్తూ ఉంటాడు.

59. హజ్రత్ అబూ ఖాలిద్ హకీం బిన్
 హజామ్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవ
 ప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రబోధిం
 వారు : "అమ్మకందారు కొనుగోలుదారు
 సరస్వరం వేరుకానంతవరకూ వారిరు

۵۹ - السَّادِسُ : عَنْ أَبِي خَالِدٍ

حَكِيمِ بْنِ حَزَامٍ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ : قَالَ
 رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : «الْبَيْعَانِ بِالْخِبَارِ مَا لَمْ

వురికీ (వ్యవహారాన్ని రద్దుపరచే లేక కొనసాగించే) హక్కు ఉంటుంది. వారిద్దరూ నిజంచెప్పి (ఎలాంటి దాపరికం లేకుండా) వస్తువు నాణ్యతను గురించి వివరిస్తే ఆ వ్యవహారంలో వారి రువురికీ శుభం కలుగుతుంది. ఒకవేళ వారు దాపరికం చేసి అబద్ధాలాడితే ఆ వ్యవహారంలో శుభం లేకుండాపోతుంది.

(బుఖారీ - ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీలోని వాణిజ్య ప్రకరణం. సహీహ్ ముస్లింలోని వాణిజ్య ప్రకరణం).

ముఖ్యాంశాలు

1. అమ్మకందారు, కొనుగోలుదారులిద్దరూ హక్కుని కల్గివుంటారంటే అర్థం, వారిరువురూ వ్యవహారం చేస్తున్నంత వరకూ వారికి తమ వ్యవహారాన్ని రద్దుపరచుకొనే అధికారముంటుంది. సాధారణంగా ప్రజలు వ్యవహారానికి సంబంధించిన విషయాలు పూర్తిగా మాట్లాడుకున్న తరువాత ఇక వ్యవహారాన్ని రద్దుపరచటానికి వీలుండదని భావిస్తారు. ఈ భావన సరైనది కాదు. పై హదీసు వారి భావనను త్రోసిపుచ్చుతోంది.
2. నిజం చెప్పటం వల్ల వ్యవహారాల్లో శుభం కలుగుతుందనీ, అబద్ధం చెప్పి దాపరికంతో వ్యవహరిస్తే ఎలాంటి వ్యవహారాల్లో శుభం కొరవడుతుందని ఈ హదీసు బోధిస్తోంది.

